

staroba - pozri *obdobia života; mladosť, detstvo; zrkadlo, vanitas, veky ľudstva, tzv. starci; stará žena; hospitál; Keto/Kete/Caeto*

http://www.webumenia.sk/web/guest/detail/-/detail/id/SVK:SNG.O_1744/Gust%C3%A1v%20Mall%C3%BD

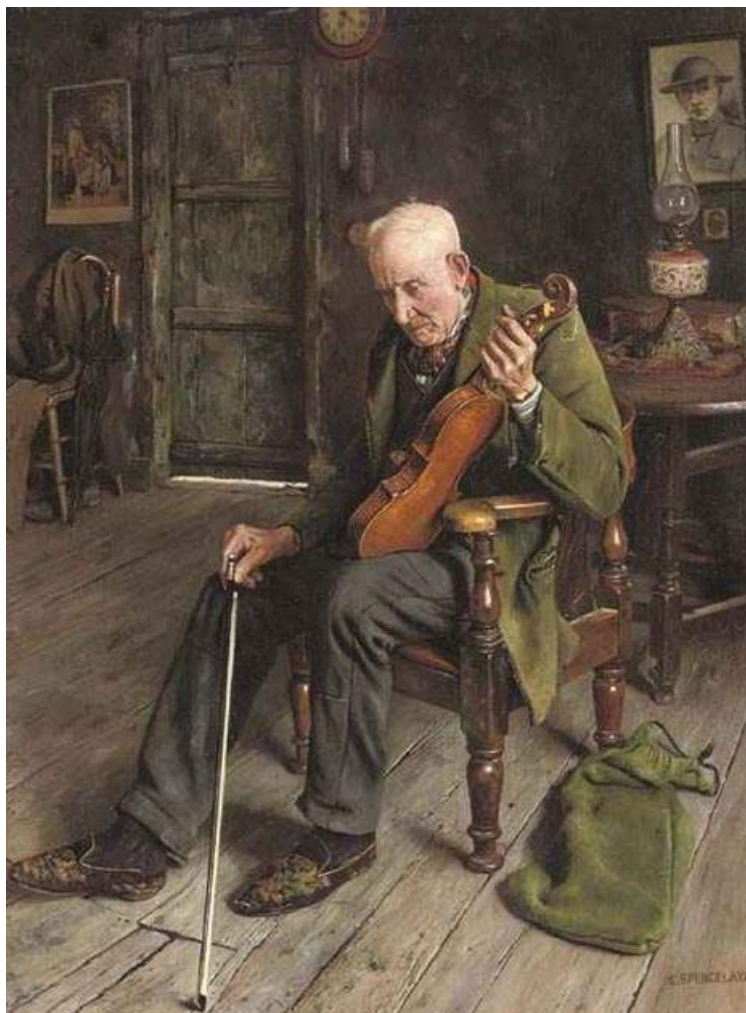
http://www.webumenia.sk/web/guest/detail/-/detail/id/SVK:SNG.O_1179/Gust%C3%A1v%20Mall%C3%BD

Guercino: Hlava starého muža s čiapkou (17.st.)

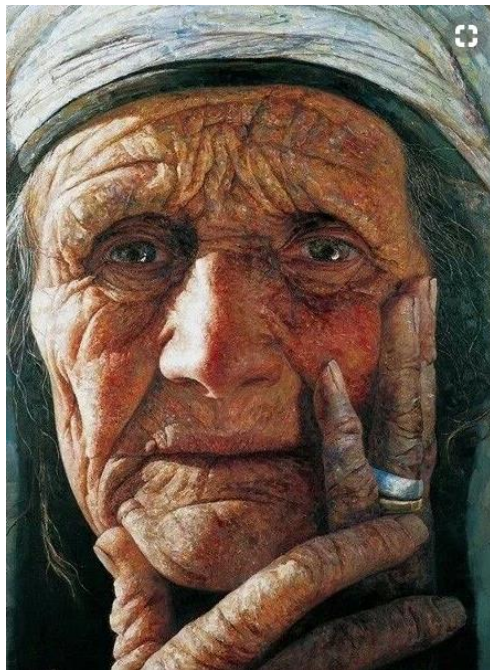
G. Mallý: V pezinskom starobinci (1900-1920)

Ch. Spencelayh: Zlyhávajúca pamäť (19.-20.st.)

Mario Giacomelli: Starobinec (1956-66)

Nedatované

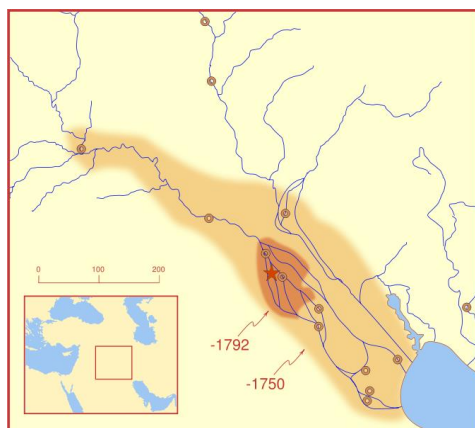
Nedatované

M. A. Bazovský: Starnúci (1943)

Starobabylónska ríša - v období 1894-1594 pr.Kr.; vytvorená po páde II. urskej dynastie na území *Akkadu* a *Sumeru*; pád spôsobený *Amorejcami* a *Elamčanmi*; šiestym kráľom *amorejskej* dynastie bol Chammurabi, ktorí presunul centrum do *Babylónu*; ovládol mezopotámske územie (mestské štáty: *Ur*, *Uruk*, *Lagaš*, *Nippur*, *Kiš*); Chammurabiho vláda (1790-1750 pr.Kr.) predstavuje vrcholné starobabylónske obdobie mezopotámskych dejín; 1594 pr.Kr. dobyli Starobabylónsku ríšu *Chetiti* a po nich *Kassiti*, ktorí prijali jej kultúru a zmiešali sa s domácim obyvateľstvom; pád Starobabylónskej ríše dokončili *Asýrčania*; pozri *babylónske umenie*, *kassitské umenie*, *babylónska veža*, *babylónske zajatie*, *Chaldejci*, *Aramejci*; *Atrachasis*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Babylonia>

Staroboleslavské paládium - palladium Staroboleslavské

staromad'arská kultúra - súbor archeologických pamiatok maďarského etnika v Karpatskej kotline od jeho príchodu v 9.storočí do 2.pol.10.storočia; *kostrové hroby* jazdcov a bojovníkov s nomádskou výzbrojou; pozri *sťahovanie národov*

staromajstrovská tlač - angl. *Old master print*

staroslovanské písmo - východná vetva cirkevného *gréckeho písma*; pozri *hlaholika*, *cyrilika*; *latinské písmo*

staroslovienčina - staroslovanské cirkevné písmo; pozri *Kyjevské listy*, *Frisinské zlomky/Frizinské zlomky*, *Izbornik Sviatoslava*, *dielo literárne*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Staroslovien%C4%8Dina>

Starosta - Wilgefortis

starostlivosť - pozri *pelikán, čáp; láska*

starovek - zaužívaný názov pre obdobie spoločenského vývoja od 3.tis.pr.Kr. do 5.st. po Kr.; niekedy označované ako doba otrokárskoho zriadenia

delenie spoločenského vývoja podľa Československej encyklopédie:

Pravek	Starovek	Stredovek	Novovek	Súčasnosť
3200 pr.Kr.	476 po Kr.	1492	1918	

chronológia v oblasti „úrodného polmesiaca“:

3 300 pr.Kr. vznik sumerskej civilizácie (juh *Mezopotámie*)

3 100 pr.Kr. zjednotenie *Egypta*, *Stará ríša* v Egypte

2 300 pr.Kr. *Akkadská ríša*

2.tis.pr.Kr. Stredná ríša v Egypte

1 800 pr.Kr.

Starobabylónska ríša

Hyksósovia v Európe

1 600 pr.Kr.

Nová ríša v Egypte

Rozkvet *mykénskej* kultúry

1 100 pr.Kr.

Asýrska ríša

Neskorá ríša v Egypte

Príchod *Dórov* do Grécka

6.st.pr.Kr. *Novobabylónska ríša*

539 pr.Kr. Dobytie Novobabylónskej ríše *Peržanmi*

522 pr.Kr. Dobytie Egypta *Peržanmi*

Chronológia *egejskej kultúry* od doby bronzovej

3.-2.tis.pr.Kr.

kykladská kultúra (*Kykladské ostrovy*)

krétska kultúra: ranomínojské obdobie na Kréte;

ranoheladské obdobie na pevnine

1600-1200 pr.Kr.

mykénska kultúra Achájcov-neskoroheladské obdobie

1100-800 pr.Kr.

príchod *Dórov*-temné obdobie

800-500 pr.Kr.

archaické obdobie mestských štátov

okolo 500 pr.Kr.

klasické obdobie antického Grécka

do posl.storočia pr.Kr.

helenistické obdobie antického Grécka

Chronológia *iránskej* oblasti od *doby bronzovej*

3.tis.pr.Kr.
Elam

2.tis.pr.Kr.
príchod iránskych kmeňov (*Médovia, Peržania, Skýti*) z aralskej oblasti 8.-6.st.pr.Kr.
Médská ríša

550-331 pr.Kr.
Perzská ríša

490-449 pr.Kr.
grécko-perzské vojny

334-327 pr.Kr.
dobytie *Perzskej ríše Alexandrom Veľkým*

327-250 pr.Kr.
helenistická macedónska dynastia *Seleukovcov*

250 pr.Kr.-224 po Kr.
Partská ríša

226-651 po Kr.
Sásánovci

pozri *periplus/tzv .mapa textová, archeologická kultúra*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_history

starovek klasický - *klasický starovek*
starovek neskorý -

<http://de.wikipedia.org/wiki/Sp%C3%A4tantike>

staroveká architektúra grécka - *grécka architektúra staroveká*
staroveká architektúra rímska - *rímska architektúra staroveká*
staroveká Európa - *Európa staroveká*
staroveká história podľa regiónov - *história staroveká podľa regiónov*
staroveká história Talianska - *talianska staroveká história*
staroveká keramika rímska - pozri *arentínske nádoby, terra sigillata, terra nigra, bucchero, kolková keramika; murriské vazy; pletenec*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Roman_pottery

staroveká kultúra rímska -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Roman_culture

staroveké Grécko - *Grécko staroveké*
staroveké Katalánsko - *Katalánsko staroveké*
staroveké kresťanstvo - pozri *kresťanstvo*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Christianity

staroveké umenie - pozri *protomy*

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_art

staroveké umenie grécke - *grécke staroveké umenie*

staroveké rímske sklo - pozri *diatret*, *fondi d'oro*; *murriské vázy*; *nádoby*

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ancient_Roman_glassware.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Roman_glassware_by_country

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Ancient_Roman_glassware

Pohár (diatret, rímsky sklo 2.pol. 4.st.)

Džbán (staroveké rímske zelené sklo)

staroveké rímske sklo

Staroveké rímske amfory (1.-2.st.)

staroveké umenie rímske - pozri *rímske umenie*

staroveké umenie grécke - *grécke staroveké umenie*

starovekí astrológovia - pozri *astrológia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_astrologers

starovekí astronómovia - pozri *astronómia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_astronomers

starovekí básnici rímski - *rímski básnici starovekí*

starovekí ľudia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_peoples

starovekí ľudia podľa zamestnania -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_people_by_occupation

starovekí Germáni - *Germáni starovekí*

starovekí Rimania - *Rimania starovekí*

starovekí umelci grécki - *grécki umelci starovekí*

staroveký Blízky východ - pozri *rastliny v umení starovekého Blízkeho východu*

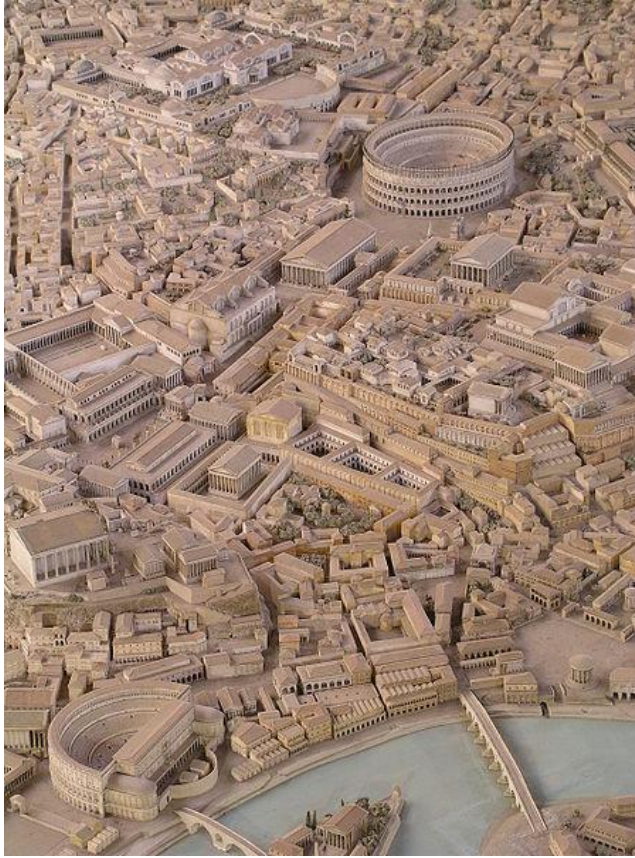
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Near_East

staroveký kresťanský antisemitizmus - pozri *antisemitizmus, Konštantín Veľký a judaizmus*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Christian_antisemitism

staroveký Rím - pozri *Západorímska ríša, Rímska ríša*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Rome

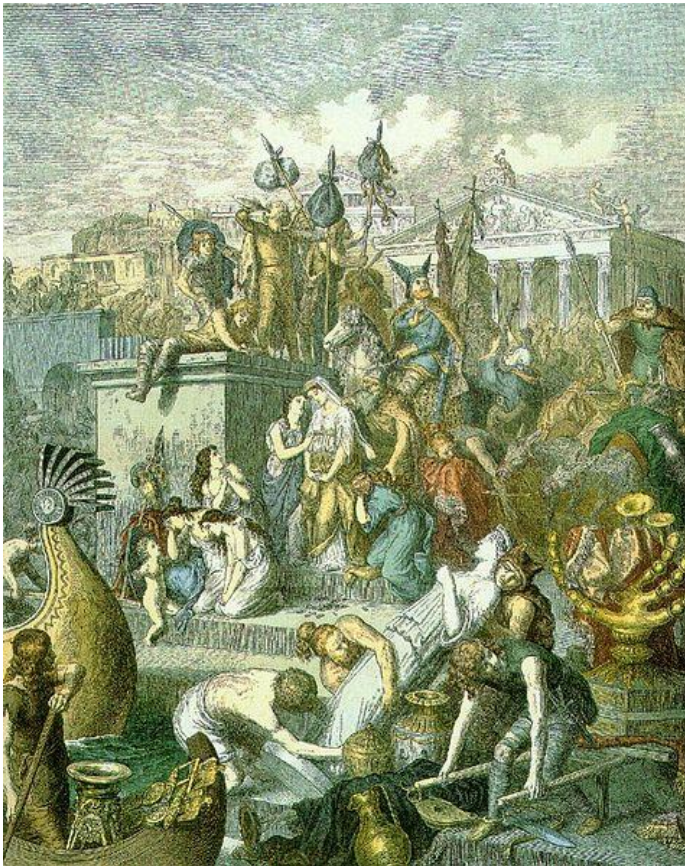
Rekonštrukcia cisárskeho Ríma

staroveký Rím v kultúre a umení -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ancient_Rome_in_art_and_culture

W. Turner: Starý Rím. Vyhnanie Ovídia z Ríma

H. Leutemann: Vyplienenie Ríma Vandalmi (farebná oceľorytina, 1860-1880)

U. Checa: Vpád Hunov do Ríma (1887)

staroverci - tiež rozkolníci; náboženské a spoločenské hnutie, ktoré sa pod vedením protopopa Avvakuma oddelilo od Ruskej pravoslávnej cirkvi na protest proti reformám patriarchu Nikona v rokoch 1666-1667 a dodnes praktizuje svoju skoršiu liturgiu; označenie tohto hnutia ako rozkolníci vychádza z ruského slova раскол (rozkol) čiže *schizma*, ktoré nastalo po spomínaných reformách; staroverci boli oficiálnou cirkvou prenasledovaní ako *kacíri*, čo u nich viedlo k živaniu *apokalyptických* vízií, odmietaniu cirkvi a štátu; v čase odštiepenie od oficiálnej pravoslávnej cirkvi mohli tvoriť až 10% pravoslávnych obyvateľov ruskej ríše; v 18.st. ich mnoho utieklo do ázijskej časti cárskeho Ruska, iní boli násilne vypovedaní z európskej časti Ruska; mnoho komunít žilo v takmer úplnej izolácii po celé stáročia; po zajatí a upálení Avvakuma roku 1682 nemali staroverci vlastný kňazský dorast (tiež preto, že sa k nim nepripojil žiadny pravoslávny biskup) a tí, ktorí nechceli prijímať sviatosti od pravoslávnych kňazov, slávili bohoslužby bez nich; preto sa nazývajú bezpopovci; tí, čo si zachovali kňaza a sviatosti, sú nazývaní popovci; pretože boli ich komunity rozptýlené na rozsiahlych územiach, rozdelili sa na 12 rôznych skupín s vlastnými rysmi; podarilo sa im zachovať tradičnú ruskú ikonografiu v čase, keď oficiálne cirkev sa viac prikláňala k moderným umeleckým formám; ich komunity sú roztrúsené po celom severe Ruska od Karélie až po Ural; r.1847 bývalý pravoslávny metropolita Sarajeva Ambrosios prijal starovercov a vysvätil dvoch biskupov tým, ktorí si zachovali kňaza a sviatosti; tak vznikla biskupská hierarchia popovcov; až po 3.máji 1905, kedy cár Mikuláš II. vydal edikt o tolerancii, bolo starovercom dovolené voľne, legálne pôsobiť; dnes je najväčšou kňazskou skupinou starovercov (popovcov) Ruská pravoslávna cirkev starého obradu, známa tiež ako cirkev Belaj Krinice, podľa dediny na západnej Ukrajine, kde je jedna z ich najväčších komunít; k téme starovercov sa viaze Surikovov obraz Feodosia Morozová, ktorý zobrazuje odvoz bojarky Feodosie Morozovej, vyznávačky staroverectva, do väzenia, kde aj zomrela

https://en.wikipedia.org/wiki/Old_Believers

V. I. Surikov: Bojarka Feodosia Morozova (1887)

G. Mjasojedov: Upálenie Avvakuma (1897)

starozákonné postavy - pozri *biblické postavy*, *Starý zákon*, *biblia*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Starozákonní_postavy

starozákonné námety - pozri tiež *biblické námety*

<http://twoway.st/facets/subject/old%20testament>

starožitnosť - *antikvita*; staré umelecké aj neumelecké *dielo* rôznych epoch aj odborov, hodnotené predovšetkým z pohľadu jeho veku, až potom zvláštnosti, umeleckej ceny a d'. (pozri *pamiatka historická*); mimoriadny význam má *bibliofília*; pre výrobky z *farebných kovov* v starožitníctve užívaný aj termín *dinanderia*; starožitnosť mala vždy blízko ku *zberateľstvu*; pozri *ronde bose*, *repoussé*, *martelé*; *emboissing*; *antikvariát*, *antikvarium*; *blší trh*; *Michelangelo* (Eurotelevízia)

SME: starožitnosť je vec stará vekom, aktuálna svojou funkčnosťou, dobovým štýlovým *dizajnom* a kvalitou materiálu; to všetko tvorí jej hodnotu; kto ju získa, chce ju „iba mať“; hodnotná starožitnosť má vysokú cenu; vytvárajú ju obchodníci, ktorí sa opierajú o svoju intuíciu a o odborné posudky *kunsthistorikov*; zháňanie "dobrej veci" trvá niekedy aj pol života; ak za ňou starožitník veľa chodil, investoval čas, navštevoval burzy, aukcie, jednoducho urobil všetko preto, aby ju získal, vie ju oceniť; aj peniazmi; cena starožitnosti je daná predovšetkým tým, že vec je ojedinelá; nie je tuctovým kusom z manufaktúrnej výroby, ale ručnou prácou, a tým vlastne *originálom*; je súčasťou histórie, ktorá sa nedá vrátiť a aj keď sa urobí presná *kópia*, nikdy nebude mať takú cenu; na trhu sa môžu objaviť aj neoverené kópie, je to ako pri obrazoch - originály sa odjakživa nejako dabovali; na Západe sa väčšinou dobrá *replika* rovná asi tretine ceny originálu; smerodajná na určenie ceny je teda nedostupnosť na trhu; veci manufaktúrnej výroby - mlynčeky, mažiaričky, kuchynské úžitkové predmety alebo smaltované hrnce, ktorých sa v minulosti objavilo viac, nie sú starožitnosti, ale *stariny*; možno sa zdá, že nazývať ich starinami je hanlivé; v starožitnom origináli je však pretavený osobitý duch a umelecké cítenie autora; a to je rozdiel; pozri *aukcia*, *umelecký obchod*, *napodobenina*, *originál*; *craft-spirit*, *Arts and Crafts Movement*

www: najväčšou starožitnosťou, ktorá menila majiteľa, bol starý londýnsky most London Bridge; most tvorilo tisíc ton kameňa a kus po kuse sa kameň sťahoval do Lake Havas City v Arizone, kde mal byť opäť postavený, aby slúžil bežnej prevádzke, nie ako starožitnosť; kúpený bol 1968 spoločnosťou Mc Culloch Corporation v Los Angeles v USA za 2 460 000 dolárov

Ch. Spencelayh: Starý obchodník (19.-20.st.)

starožitníci -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Antiquarians>

starožitníci anglickí - anglickí starožitníci

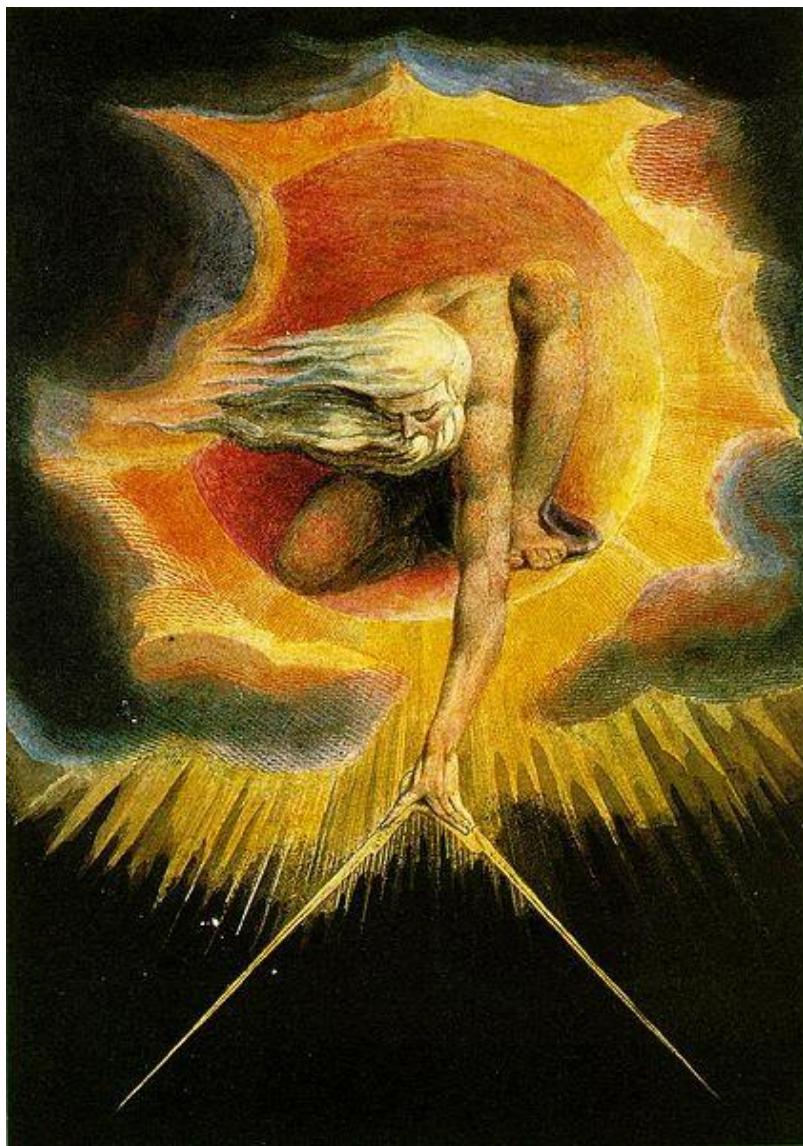
starší - pozri *dvaťasťštyri starcov*

staršia doba kamenná - *paleolit*; pozri *mezolit* (*stredná doba kamenná*), *neolit* (*mladšia doba kamenná*)

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Paleolit>

staršia rímska kurzíva - kurzíva rímska staršia

Starý dní - alebo Starec dní; angl. The Ancient of Days; postava z epickej básne *Proroctvo Európa* od W. Blakea; Starý dní je Rozum, tvorivý princíp vo *vesmíre*, ktorý vytvára *matematický* poriadok a stálosť, ktorá umožňuje život, aby povstal z ničoty; z tohto pohľadu je Ježiš, videný ako Logos (Slovo) oddelený od rozumu v tom, že Logos reprodukuje to, čo je krásne; Ježiš, rovnako ako *Boh Otec*, sú v Blakeovej osobnej mytológii obrazom univerza; táto idea je obsiahnutá aj v *Miltonovom* Stratenom raji; Blake nevytvára verziu *Edenu*, ale namiesto toho *hada* z titulnej strany *Proroctva Európa*; pozri *Kontinentálne proroctvo*

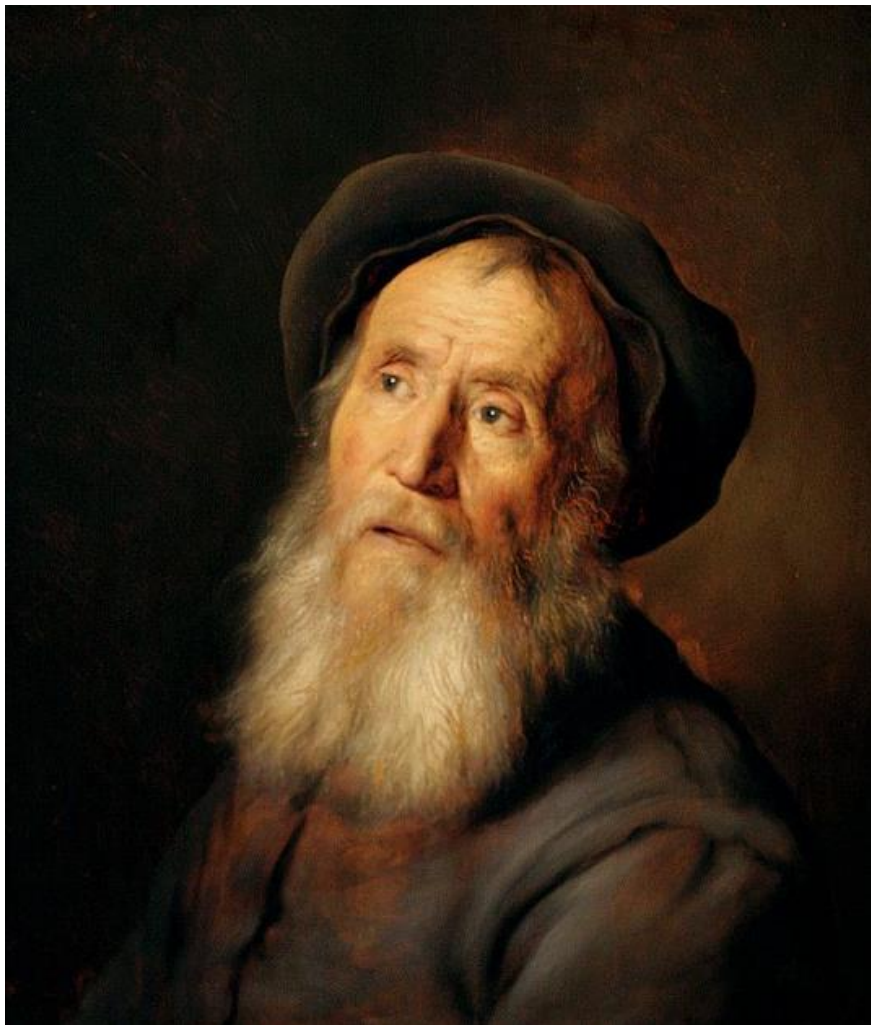
W. Blake: Starý dní (ilustrácia z *Proroctva Európa*, 1794)

Starý most - most Starý

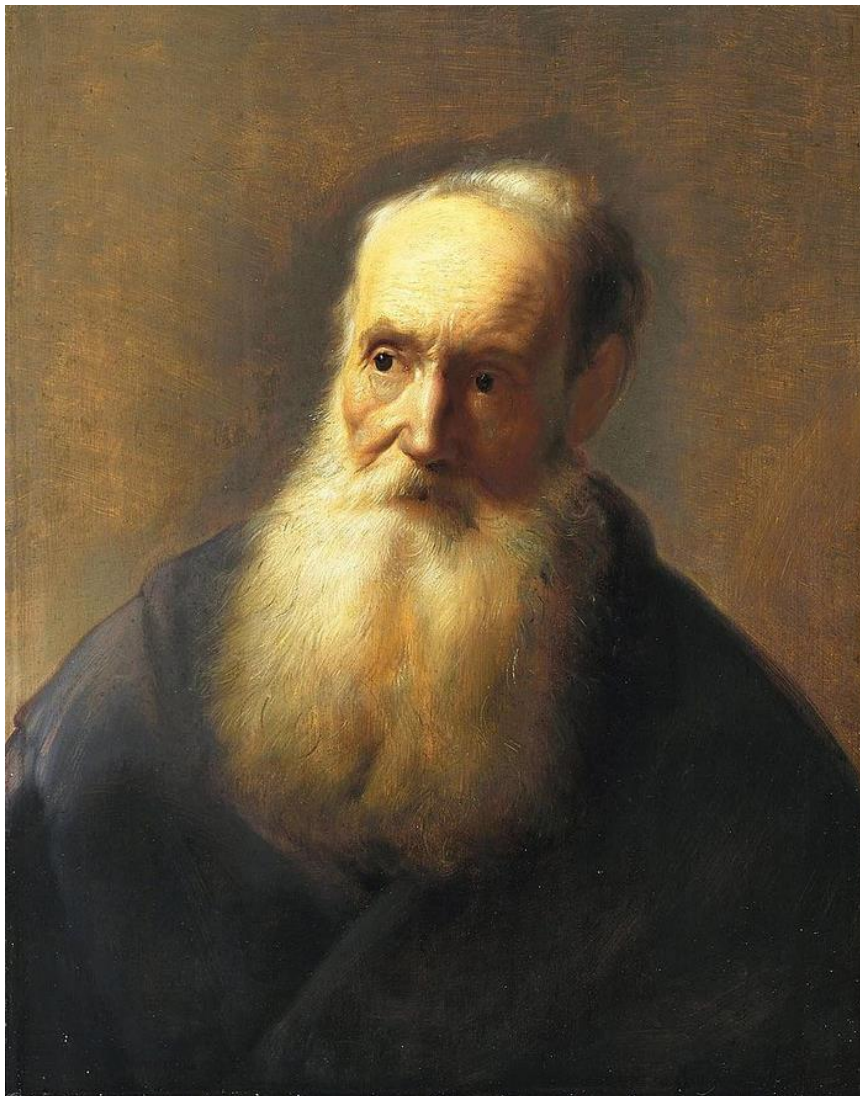
starý muž, starec - pozri *fúzy*, *staroba*

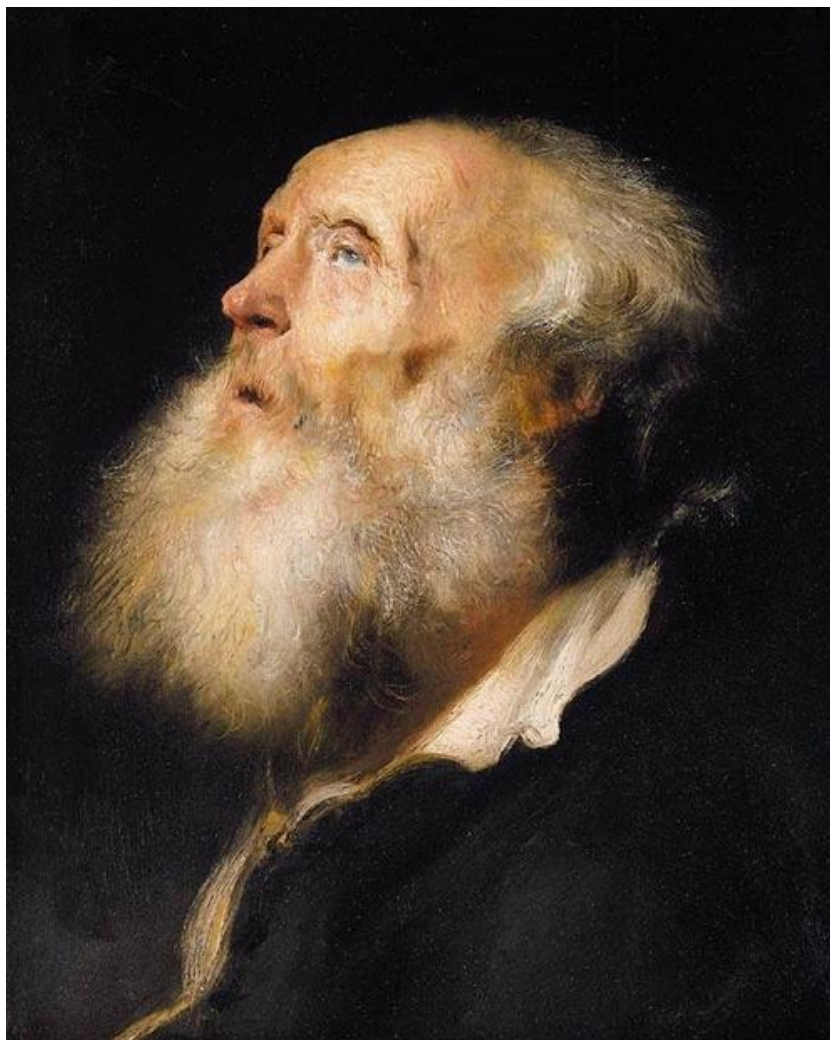
D. Ghirlandaio: Starý muž a jeho vnuk (1490)

J. Lievens: Hlava muža (17.st.)

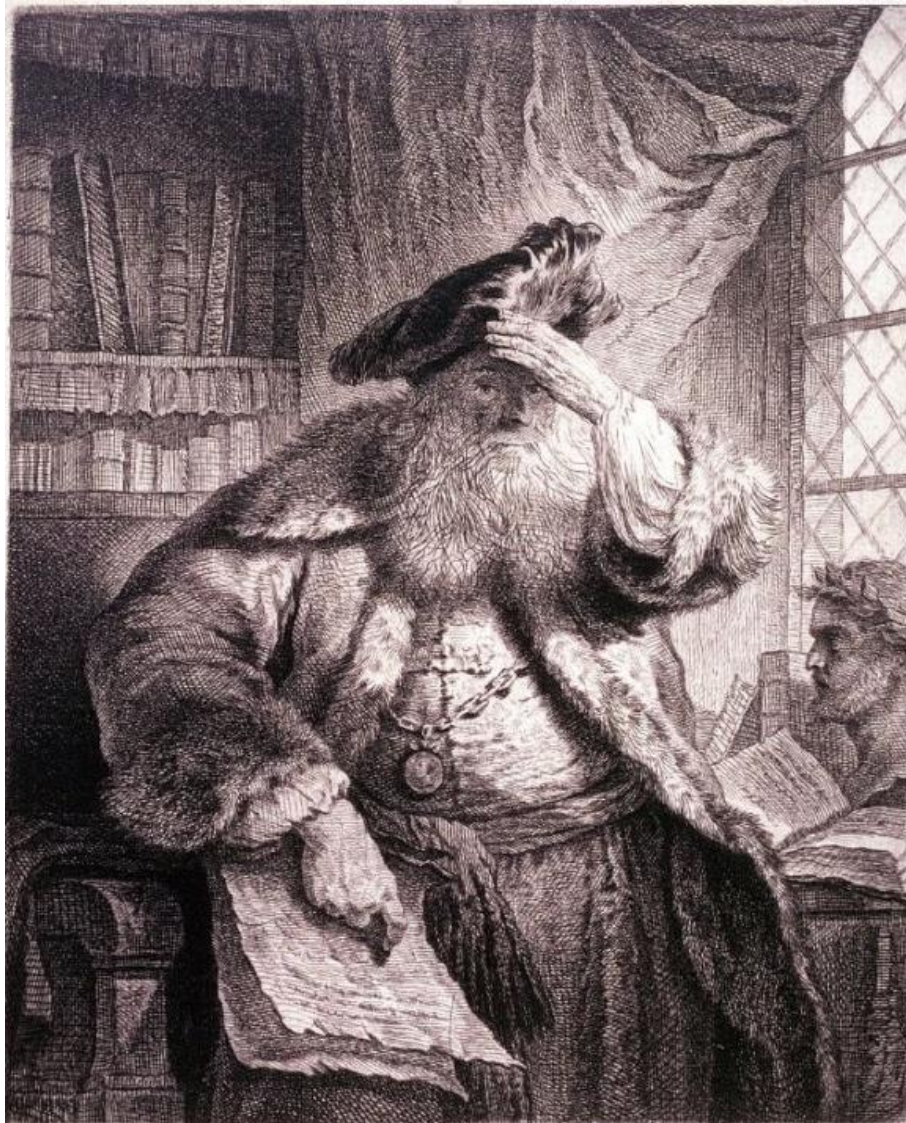
J. Lievens: Starý muž (tronie, 17.st.)

J. Lievens: Štúdia starého muža (1630)

J. Lievens: Štúdia starého muža (17.st.)

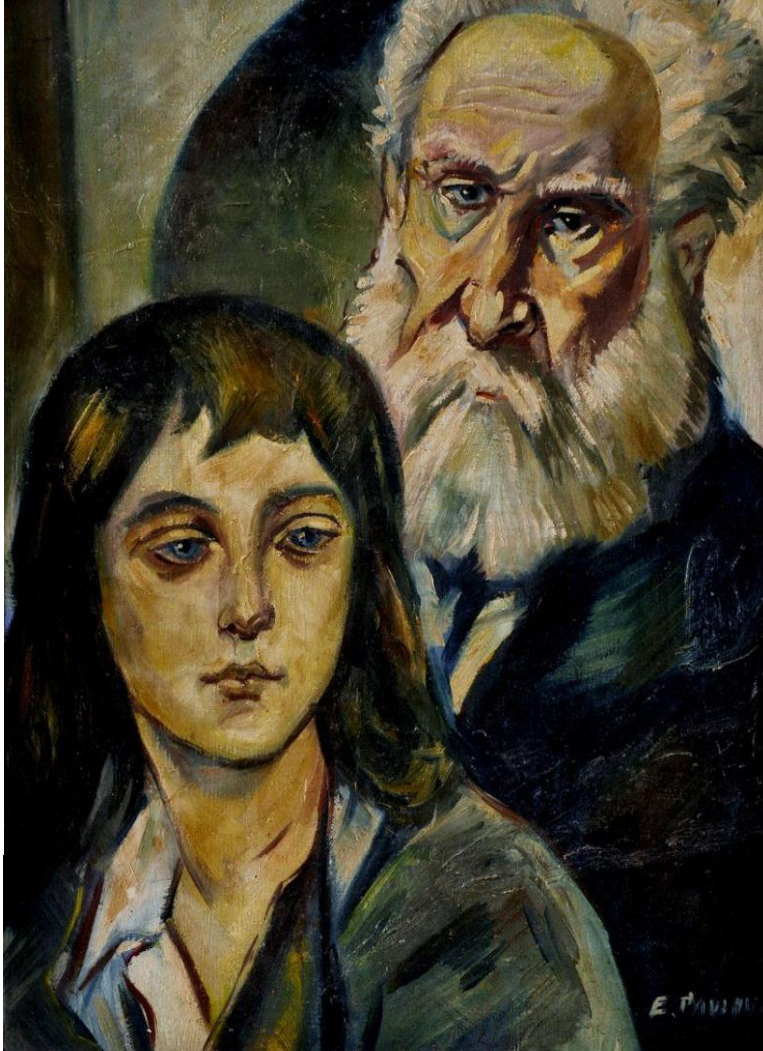
Rembrandt: Starý muž s rukou zakrývajúcou si oči (lept a rytina, 1644)

J. G. Hertel ml. podľa Tiziana: Portrét starého muža (rytina, 18.st.)

F. Defregger: Portrét (19.st.)

E. Paulovič: Starec a dievča (1948)

Starý muž z južného pólu - Šualu

Starý zákon/Stará zmluva - Baleka: 39 kníh z 1.st., podaných ako kritický výbor (pozri eseji) židovského a zčásti arabského písomníctva z 12.-2.st.pr.Kr.: *Päť kníh Mojžišových* (iné názvy *Tora*, *Pentateuch*, *Zákon*): (*Genezis*, *Exodus*, *Leviticus*, *Numeri*, *Deuteronomium*), ďalej prorockú literatúru (*Izaiáš*, *Jeremiáš*, *Ezechiel*, *Dvanásť prorokov* (pozri *malí proroci*) a ostatné starozákonné knihy (*Žalmy*, *Príslovia*, *Kazateľ*, *Jób*, *Pieseň piesní* a ď. (pozri *hagada/haggadá*, *halachá*, *Heptateuch*); v kresťanskom umení Starý zákon symbolizovaný *Synagógou*; *biblistická kritika* nekatolíckych vedcov kladie vznik prvých starozákonných textov (ktoré považuje z časti za preklady alebo kompiláty starovekých literárnych diel, napr. pôvodný *chetitský* epos o *Gilgamešovi*, zákoník babylonského kráľa Chammurapiho objavený v Súzach a ď.) do *babylonského zajatia* (584-538 pr.Kr.); starozákonné texty zachované väčšinou v hebrejčine, niektoré fragmenty v *aramejčine*; prvé zobrazenia starozákonných postáv v póze *oranta*

pozri *starozákonné postavy*, *Ecclesia*, *Biblia*, *Talmud*; *Kumrán*, *Zvitky Mŕtveho mora*, „*Concordia veteris et novi testamenti*“, *Abaddon*; *typológia*, *Pictor in carmina*; *kormidlo*; *biblistická kritika*; *masoréti*; *Narodenie Pána*: *dejisko* (Hall); *dvaťdesiatštyri starcov*; *Filoksénia*; *midraš*; *Kniha múdrosti/Kniha Šalamúnova*, *Abdiášovo videnie*; *kánon 2*; *koniec sveta*; *kormidlo*; *Opomenutie a smrť novorodencov*

Malá čsl. encyklopédia: Starý zákon písaný hebrejsky; vznikol postupne od 10-9.st.pr.Kr.-2.st.pr.Kr.; súbor usporiadaný koncom 1.st. a kanonizovaný; existuje aj v preklade *aramejskom* (*Tartúmy*), *sýrskom*, *gréckom* (*Septuaginta*), *latinskom* (*Vulgata*) a v rade ďalších prekladov (čeština: *Bible Kralická*); *kresťanstvo* a *judaizmus* ich považujú za svätý text inšpirovaný Bohom;

vedecký rozbor ale dokázal, že biblické texty vznikali prirodzeným spôsobom ako odraz spoločenského, náboženského a kultúrneho vývoja starovekej *Palestíny* (pozri *biblistická kritika*); rozdielne číslo kníh Starého zákona spôsobené rozdielnosťou začleňovania a vyčleňovania biblických textov (napr. z Knihy Jeremiáša niekedy vyčlenené Kniha Bárúchova a Jeremiášov plač, rovnako sú vyčleňované Knihy Makabejcov, ktoré sú považované za *apokryfné* texty apod.); pozri *Paralipomenon*

Nový biblický slovník: v židovskej Biblii sú knihy zoradené do troch častí: Zákon (*Tora*), Proroci (*Nebiim*) a Spisy (*Ketubim*); Zákon sa skladá z *Pentateuchu*/*Piatich kníh Mojžišových*; Proroci tvoria dve skupiny: „Prední proroci“ (Jozue, Sudcovia, Knihy Samuelove, Knihy kráľov) a „Zadní proroci“ (Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel a tzv. Kniha *dvadástich prorokov*); Spisy obsahujú ostatné knihy v poradí: Žalmy, Príslovia, Kniha Jóbova a potom ešte Spisy obsahujú päť zvitkov (Pieseň piesní, Rút, Plač /Jeremiáša/, Kazateľ a Ester) a nakoniec Spisy obsahujú Daniela, Ezdráša-Nehemiáša a Paralipomenon; za celok sa podľa tradície považuje 24 kníh, ktoré však presne zodpovedajú nášmu počtu 39, pretože počítame 12 kníh *malých prorokov* a ako dve vždy počítame Knihy Samuelove, Knihy kráľovské, Paralipomenon a Ezdráš-Nehemiáš; v staroveku existovali aj iné spôsoby počítania týchto 24 kníh; pôvodné usporiadanie kníh v židovskej Biblii nie je možné sledovať; ich delenie do troch vyššie uvedených skupín je často považované za výsledok troch stupňov, v ktorých boli kanonizované, ale chýba k tomuto tvrdeniu priamy dôkaz; *Septuaginta* (grécky preklad Starého zákona) má knihy usporiadané podľa tematickej podobnosti; po Pentateuchu nasledujú historické knihy, potom poézia a múdroslovia a nakoniec proroci; práve toto poradie je (cez *Vulgatu*) zachované vo väčšine kresťanských usporiadaní Biblie; z určitého hľadiska je tento poriadok vernejší chronológii vyprávania obsahu ako usporiadanie židovskej Biblie; pozri *Midraš*; *tetovanie* (www)

Malý lexikón biblie: keďže knihy Starého zákona hovoria o tom, že boh uzavrel s človekom (*Abrahámom* a *Mojžišom*) zmluvu, často ich nazývajú aj Knihami zmluvy (obdobne nazývaný *Nový zákon* Novou zmluvou (uzavretou prostredníctvom *Ježiša Krista*); *Židia* a *protestanti* uznávajú iba palestínsku zbierku zostavenú skôr (pozri *kánon*), zatiaľ čo *katolíci* prebrali neskoršiu zbierku definitívne zostavenú mimo Palestíny v alexandrijskej *diaspóre*, rozšírenú o *deuterokanonické* spisy, ktoré protestanti pokladajú za *apokryfy*; zo 45 kníh Starého zákona bolo 43 napísaných po hebrejsky a dve (Druhá kniha Makabejcov a Kniha múdrosti /súčasť *Veľpiesne*) napísané v helenistickej gréčtine; v Starom zákone sú aj také knihy, ktoré boli napísané pravdepodobne po hebrejsky, no originál sa stratil a do kánonu sa dostal iba preklad (latinský preklad Knihy Tobiašovej a Judit, ktoré sú začlenené do Nehemiáša; ďalej grécky preklad Knihy Bárúchovej, ktorá je niekedy začlenená do Knihy Jeremiáša a grécky preklad Prvej knihy Makabejcov)

židovská Biblia:

I.

Päť kníh Mojžišových

II.

Proroci:

Jozue

Sudcovia

Knihy Samuelove

Knihy kráľov

Izaiáš

Jeremiáš

Ezechiel

Ozeáš

Joel

Ámos

Abdiáš

Jonáš

Micheáš

Nahum

Abakuk
Sofoniáš
Aggeus
Zachariáš
Malachiáš

III.Spisy:

Žalmy
Príslovia
Kniha Jóbova
Pieseň piesní
Rút
Plač Jeremiáša
Kazateľ
Ester
Daniel
Ezdráš-Nehemiáš
Paralipomenon (t.j. Knihy kronické)

rozdelenie Biblie podľa Malého biblického slovníka:

Prvá kniha Mojžišova (Genesis)
Druhá kniha Mojžišova (Exodus)
Tretia kniha Mojžišova (Levitikus)
Štvrtá kniha Mojžišova (Numeri)
Piata kniha Mojžišova (Deuteronomium)
Kniha Jozuova
Prvá kniha Samuelova
Druhá kniha Samuelova
Prvá kniha kráľov
Druhá kniha kráľov
Prvá kniha kronická
Prvá kniha kronická
Ezdráš
Nehemiáš (Tobiáš, Judith)
Ester
Prvá kniha Makabejcov
Druhá kniha Makabejcov
Jób
Žalmy
Príslovia
Kazateľ
Veľká pieseň
Izaiáš
Jeremiáš
Plač Jeremiáša
Ezechiel
Daniel
Ozeáš
Joel
Ámos
Abadiáš
Jonáš
Micheáš
Náhum
Abakuk
Sofoniáš
Aggeus
Zachariáš

Malachiáš

* chýba vyčlenenie Sudcov a Rút

* navyše začlenené *apokryfné* Knihy Makabejcov

evanjelická cirkev apoštolského vyznania:

Historické knihy:

Prvá kniha Mojžišova (Genezis)

Druhá kniha Mojžišova (Exodus)

Tretia kniha Mojžišova (Levitikus)

Štvrtá kniha Mojžišova (Numeri)

Piata kniha Mojžišova (Deuteronomium)

Kniha Jozuova	Joz
Sudcovia	Sud
Rút	Rút

Prvá kniha Samuelova	1.S
Druhá kniha Samuelova	2.S

Prvá kniha kráľov	1.Kr
Druhá kniha kráľov	2.Kr

Prvá kniha kronická	1Kron
Prvá kniha kronická	2Kron

Ezdráš	Ezd
Nehemiáš	Neh
Ester	Est

Vyučujúce knihy:

Jób	Job
Žalmy	Ž
Príslovia	Pr
Kazateľ	Kaz
Veľpieseň	Veľp

Prorocké knihy:

Izaiáš	Iz
Jeremiáš	Jer
Plač Jeremiáša	Žalosp
Ezechiel	Ez
Daniel	Dan
Ozeáš	Oz
Joel	Joel
Ámos	Am
Abadiáš	Abd
Jonáš	Jon
Micheáš	Mich
Náhum	Nah
Abakuk	Ab
Sofoniáš	Sof
Aggeus	Ag
Zachariáš	Zach
Malachiáš	Mal

<http://en.wikipedia.org/wiki/Prosopon>
<http://twoway.st/facets/subject/old%20testament>

statér - grécka jednotka hmotnosti; zlatá aj strieborná minca - *dáreikos*; pozri *grécke mince*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Stat%C3%A9r>

statickosť - nehybnosť; pozri *kompozícia*; *toltécke umenie*

sťatie, sťat' - pozri *Katarína Alexandrijská, Krištof; meč katovský; poprava; Stredoeurópsky grafik z 15.storočia*

Slovenský maliar z 1. tretiny 16.storočia: Svätý Mikuláš zachraňuje troch mladíkov pred sťatím (1527)

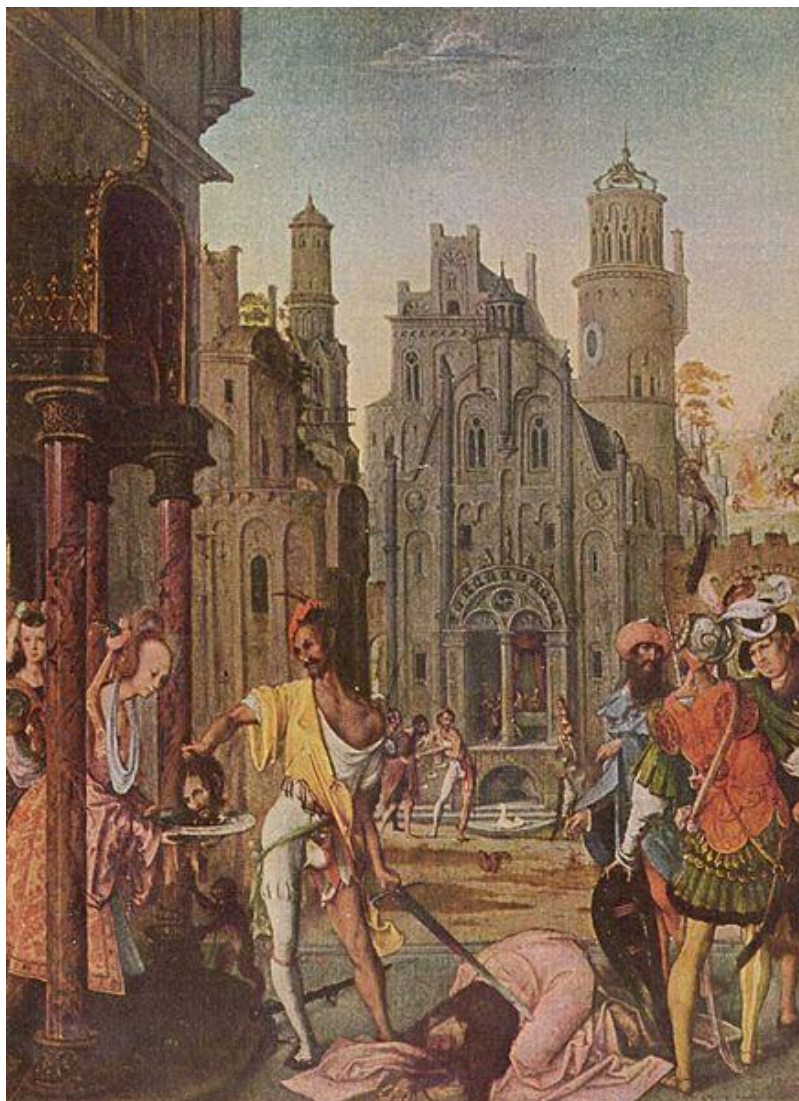
Severotaliansky maliar zo 17.storočia: Poprava vo vojenskom tábore (lavírovaná kresba, 17.st.)

St'atie Jána Krstiteľ'a/Smrť Jána Krstiteľ'a - ; motív pojednávaný aj plasticky ako *reliéf* alebo *voľná plastika* najmä v 13.-17.st.); pozri *hlava Jána Krstiteľ'a*, *Ján Krstiteľ'*

https://en.wikipedia.org/wiki/Beheading_of_St._John_the_Baptist

Sťatie Jána (Baptisterium di San Giovanni, Florencia, 1240-1310)

Pseudo-Blesius: Sťatie Jána Krstiteľa (1520)

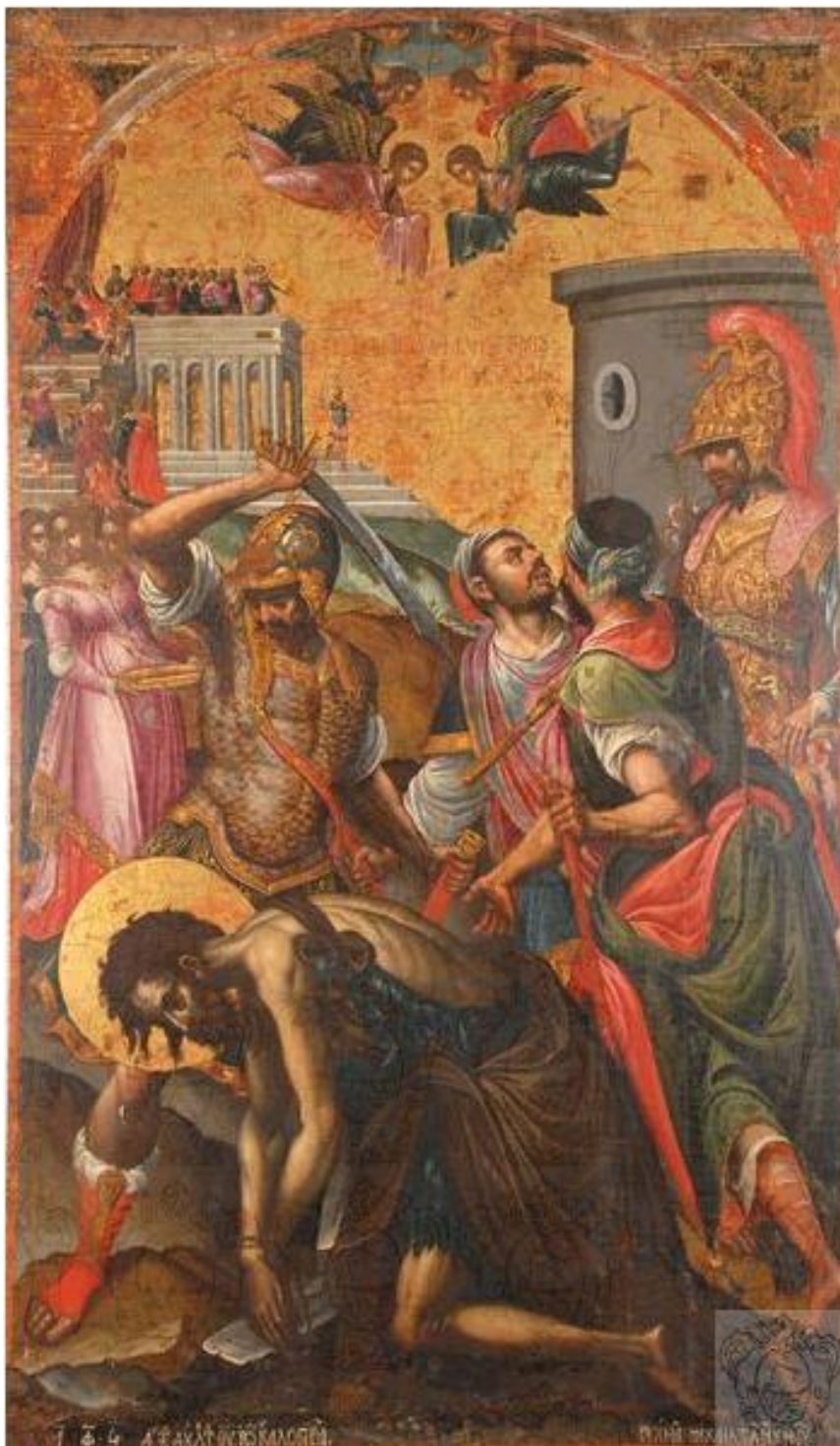
G. di Paolo: Sťatie Jána Krstiteľa (1455-60)

A. Altdorfer: S'atie Jána Krstiteľa (1508)

A. Aldorfer: Sťatie Jána Krstiteľ'a (drevorez, 1512)

M. Damaskinos: Sťatie Jána predchodcu (ikona, 1590)

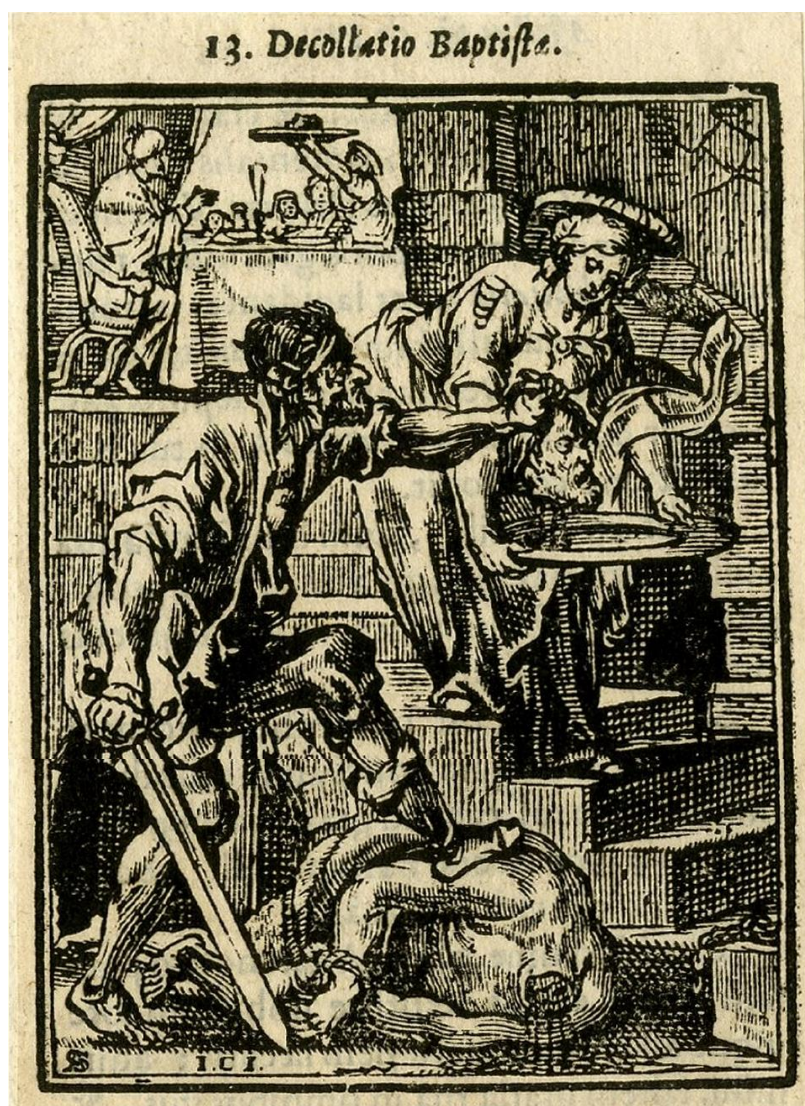
M. Stanzione: Sťatie Jána Krstiteľ'a (1634)

H. J. Terbrugghen: Sťatie sv. Jána Krstiteľa (1620)

G. Schweigger: Salome prijíma hlavu Jána Krstiteľa (solnhofenský vápenec, 1648)

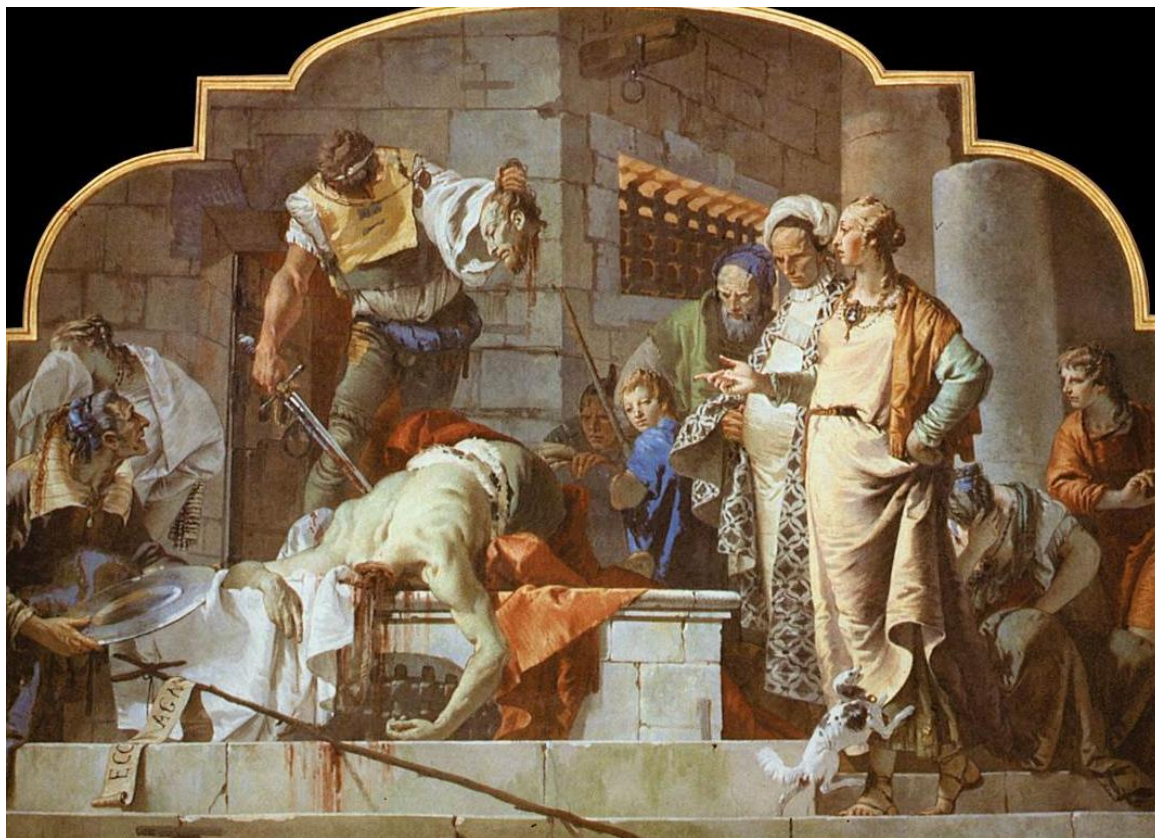
J. Ch. Jegher podľa A. Sallaerta: Sťatie sv. Jána (drevoryt, ilustrácia ku knihe Judocus Andries: „Perpetua Crux sive Passio Jesu Christi“ 1649)

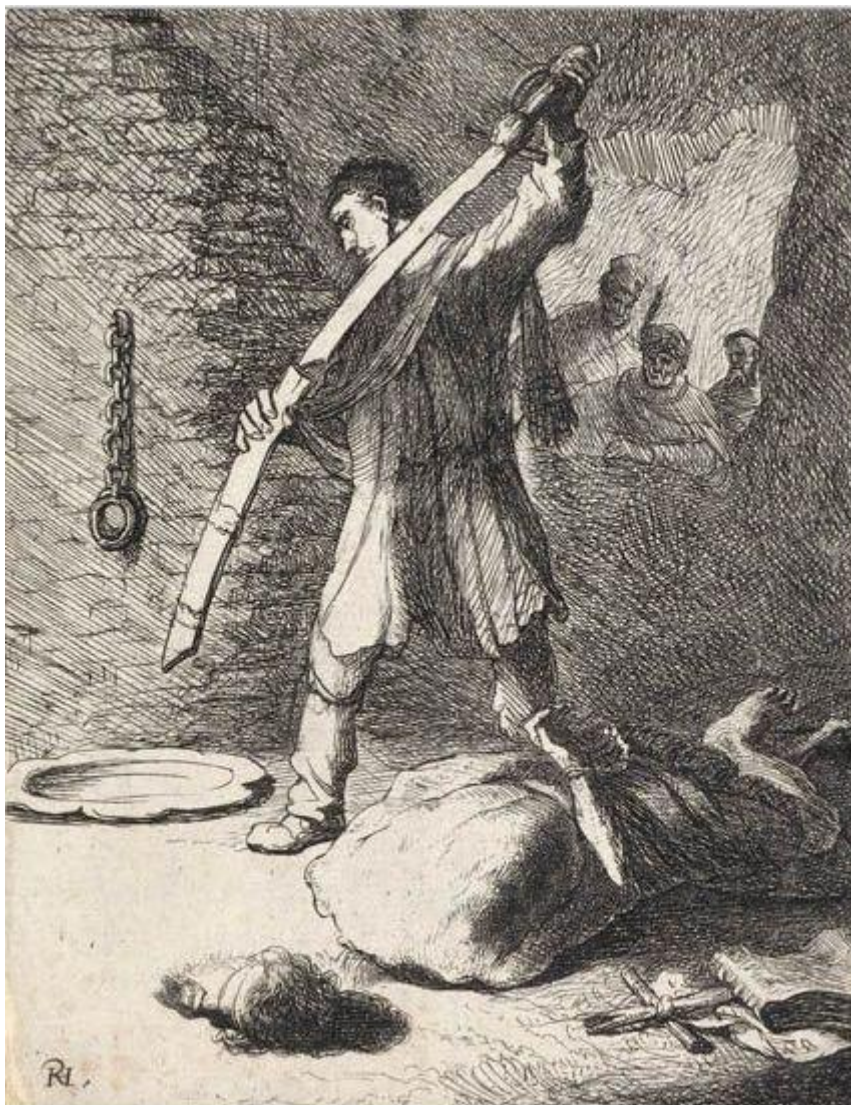
Rembrandt: Sťatie Jána Krstiteľa (lept a suchá ihla, 1640)

C. Luyken, Ch. Weigel (vydavateľ): Sťatie svätého Jána Krstiteľa (kolorovaná medirytina, 1708-1712 okolo)

G. B. Tiepolo: Sťatie Jána Krstiteľa (18.st.)

J. J. van Viet podľa Rembrandta: Sťatie Jána Krstiteľa (1635)

statika - z gréc.; náuka o rovnováhe

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Statika>

Státní knihovna ČSR (v Prahe) - Štátna knižnica ČSR (v Prahe)

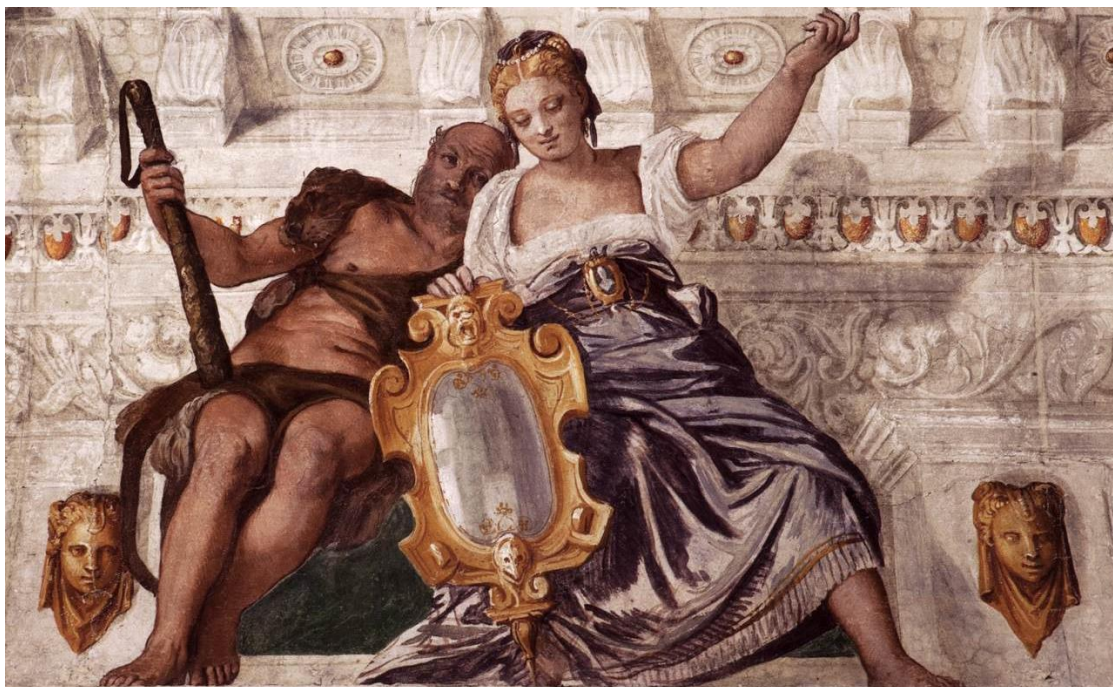
Státní restaurátorské ateliéry - Štátne reštaurátorske ateliéry

Státní ústav památkové péče a ochrany přírody (v Prahe) / SÚPPOP - Štátny ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody

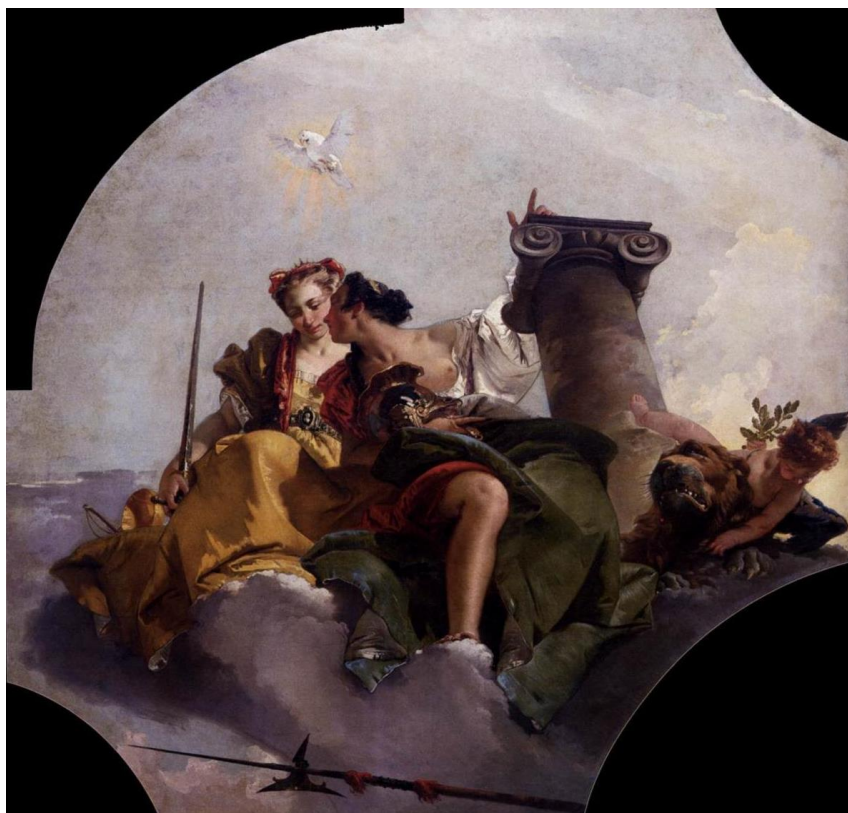
Státní ústřední archiv v Praze - Štátny ústredný archív v Prahe

Státní židovské muzeum v Praze - Štátne židovské múzeum v Prahe

statočnost, odvaha, hrdinstvo - statočnost je vnímaná ako mužná cnosť (pozri *cnosti kardinálne*); pozri *Virtus, prepelica*; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; vták; symboly odvahy, sily a vytrvalosti; kokarda; trojskí hrdinovia, Rimania starovekí; Scaevola

P. Veronese: Čistota a mužná cnosť (freska, 1560-1561)

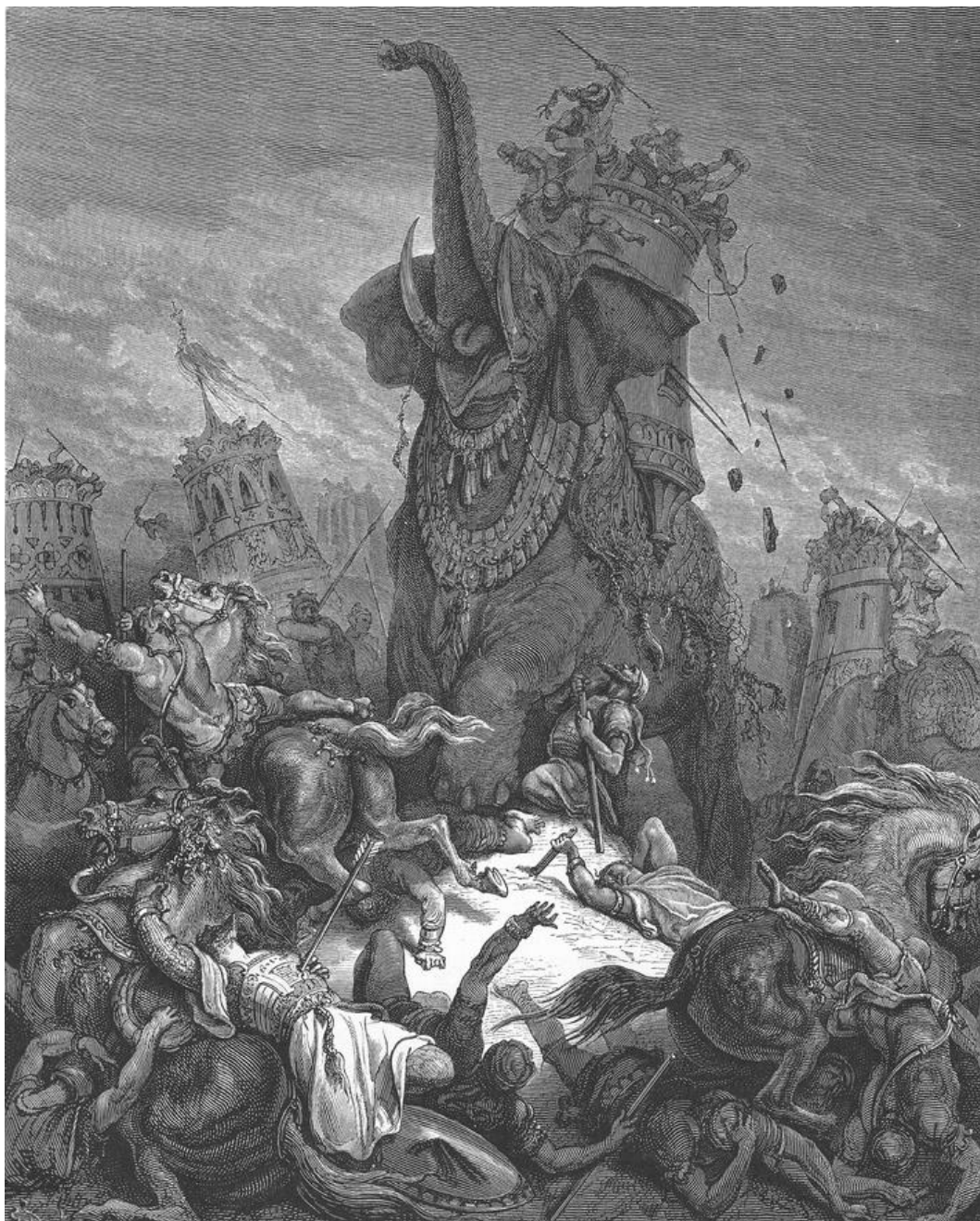
G. B. Tiepolo: Alegória odvahy a práva (18.st.)

A. van Dyck podľa P. P. Rubensa: Mucius Scaevola pred Porsenom (1628)

S. Vos: Čin Marcusa Curtiusa (17.st.)

G. Doré: Smrť Eleazara (drevoryt, 1866)

G. Doré: Judita a Holofernes (drevoryt, 1866)

statok, farma - pozri ľudová architektúra

<https://www.google.sk/search?q=farmstead+in+painting&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwilx5z979DJAhUKvxQKHVtSBT8QsAQIHA&dpr=1#imgsrc=aioGv4H7trT7M%3A>

C. Saftleven: Statok v blízkosti potoka (17.st.)

S. van Ruysdael: Riečna scenéria so statkom (1647)

Rembrandt: Poľnohospodárska usadlosť s príľahlými domami (lept, 1652)

statua - lat. *figúra*

statua serpentinata - *figura serpentinata*

statuario - tal. – „sochársky“; najkvalitnejší druh *kararského mramoru*, tiež názov *bel' mocná*; kvalitou sa mu vyrovná iba *mramor sliezsky*

statuárna podobizeň - trojrozmerná podobizeň, *socha* vo funkcii *portrétu*; častá v *egyptskom umení* od 3. dynastie (Sediaci pisár, dvojportrét Menkaurea s manželkou a d.); poslednú známu statuárnu podobizeň predstavuje tzv. *Kolos z Barletty* (*neskoroantické umenie*)

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=cs&u=http://cs.wikipedia.org/wiki/Menkaure&prev=/search%3Fq%3Ddvojportr%25C3%25A9t%2BMenkaurea%2Bs%2Bman%25C5%25BEelkou%26hl%3Dsk%26rlz%3D1C1TEUA_enSK466SK466&sa=X&ei=oFs_Ue_wAY7U4QS74YC4DA&ved=0CDUQ7gEwAA

Faraón Menkaure s manželkou

statuárne sochárstvo - termín používaný pre *figurálne sochárstvo* najmä v súvislosti so starovekým umením (*egyptské umenie: kolosy*); porovnaj *monumentálne sochárstvo*

statuárny - sošný, majúci charakter sochy (z lat. *statua* - *figúra*)

status - horné umiestenie *symbolu*, zdôrazňujúce trvalosť a večnosť (porovnaj *cursus*); pozri *symboly geometrické*

Staudt Michal - (†1970); slovenský umelec

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch//query=au%3A%22Michal+Staudt%22>

M. Staudt: Kozmos (1934)
M. Staudt: Matka a dieťa (1962-1964)

M. Staudt: V tuneli (1944)

M. Staudt: Na troskách domova (1946)

M. Staudt: Divadelná scéna (1962)

staurotéka - gréc. – „schránka na kríž“; *relikviár s drevom z Kristovho kríža*; pozri *kríž*
Staudt Michal -

M. Staudt: V sochárskom ateliéri

stavba - pozri *stavitelia*
stavba centrálna - *centrálna stavba*
stavba megalitická - *stavba megalitická*

stavba memoriálna - *memoriálne stavby*

stavba profánna - *profánna stavba*

stavba sakrálna - *sakrálna stavba*

stavba skeletová - *skeletová stavba*

stavba stredoveká profánna - *stredoveké profánne stavby*

stavba tehlová - *tehlová stavba*

stavba zrubová - *zrubová stavba*

stavebná čiara - v pláne *zástavby* medzná čiara, po ktorú je možné stavať smerom do ulice alebo *námestia*;
pozri *urbanizmus, architektúra*

stavebná huta - *huta stavebná*

stavebná škola normandská - *normandská stavebná škola*

stavebné inžinierstvo - *architektúra* vzniknutá predovšetkým na základe technických a menej estetických hľadísk; založená najmä na konštrukčnom princípe (montované stavby), ktorý v konečnom dôsledku ovplyvnil *montáž* ako výtvarný postup

stavebný kameň - v *kresťanstve* symbolizuje veriacich, obdobne ako *kameň rohový* symbolizuje Krista a *kameň základný* symbolicky spájaný s *nebeským Jeruzalemom*; pozri *kameň lomový, kameň zberaný/valoun/okruhliak, kameň tesaný, kváder; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

stavebný materiál - pozri *adoba, pisé, quinchá, muna, lepenina, mazanina; hrádzené murivo, murus galicus, opus; rustiko, betón, betón liaty, betón pohľadový, umelý kameň, cement, pucolánový cement, železobetón, cermet/ceramic metals, calofrig, xylolit, hobra, emplecton/opus cementsium, opus incertum, opus mixtum, opus rusticum; štuka, teraco/terazco, spolia, tehla: tvarovka, tehla trieslová; kváder bosovaný, bosa, bosáž, bosáž nepravá; tzv. Balloon Framsystem; murivo; architektúra*

stavby -

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Stavby>

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Buildings_and_structures

stavby cirkevné - *cirkevné stavby*

stavby cirkevné podľa krajín - *cirkevné stavby podľa krajín*

stavby parížske - *parížske stavby*

stavby podľa miest -

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Stavby_podle_m%C4%9Bst

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Buildings_and_structures_by_city

stavby podľa typu - *budovy a stavby podľa typu*

stavidlo - pozri *kanál, mlyn*

J. I. van Ruisdael: Dva vodné mlyny a otvorené stavidlo pri Singraveni (1650-1652)

W. Turner: Spojenie Veľkého kanála so Southall Mill (1810)

J. Constable: Lod' pri stavidle (1800)

Canaletto: Stavidlá na rieke s kaplnkou (capriccio, 1754)

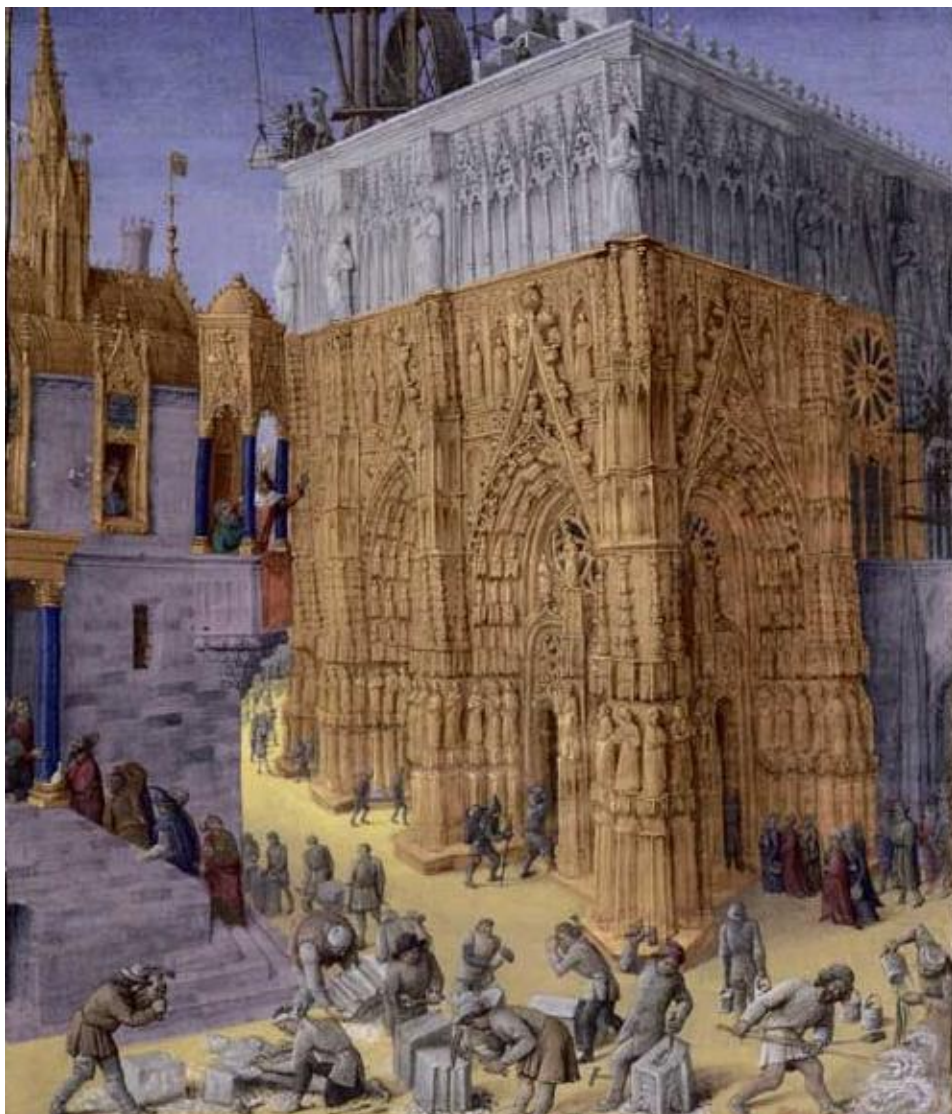
stavitelia, staviteľstvo, stavebníctvo, stavba - *patrónom staviteľov apoštol Tomáš; pozri tektonika, malta, štuká, omietka, tehla, múr; stavebný materiál*

R. de Montbaston a jeho ateliér: Svätý Valentín z Terni a jeho učenici (iluminácia z Codexu Français, 14.st.)

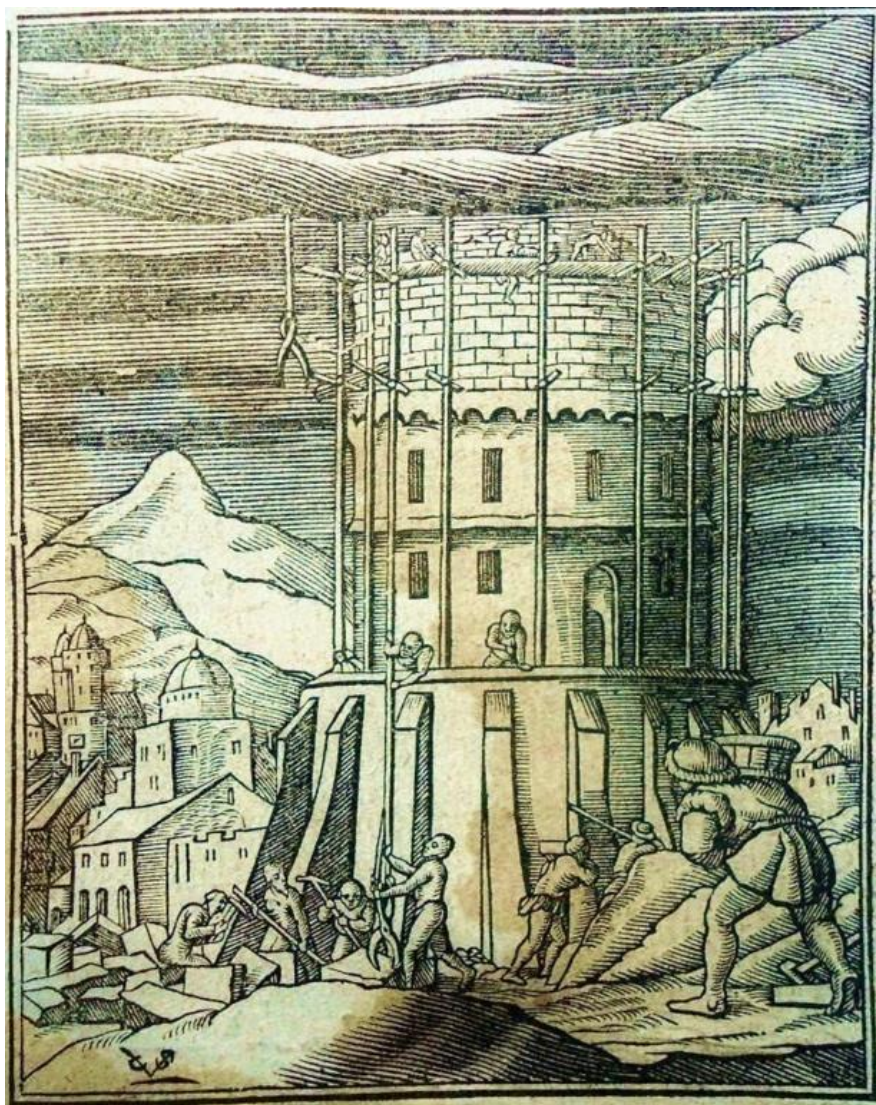
Majster de l'Échevinage: Zerubábel rekonštruje jeruzalemský chrám (iluminácia zo spisu od W. z Tyru: „Historia orientalium principum“, 15.st.)

J. Fouquet: Stavba chrámu v Jeruzaleme (15.st.)

Práce na jeruzalemskom chráme (Biblia historiada, 1450)

Ch. van Sichem II: Babylonská veža (drevorez, 1630)

Ch. van Sichem I : Babylonská veža (1574-1578)

stavitelia mohýl - nositelia archeologických predkolumbovských kultúr v povodí Mississippi, typickým znakom *mohly* až 30m vysoké, o priemere 100m; pozri *adenská kultúra*

stavkirke - drevené stĺpové kostoly typické pre *Škandináviu*; najstaršie drevené kostoly, pochádzajúce z 12.storočia; bohato zdobené dekoratívnymi rezbami *rozvilín* a zvieracích motívov, ktoré odborníci označujú ako vikinský štýl, pretože ornamentika pohanských Vikingov bola dostatočne christianizovaná a zároveň vybavená novým výkladom dobových cirkevných autorít; niektoré kostoly mali dokonca aj figurálne drevené *tympanóny*; pozri *kostol „vikinský“*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Stavkirke>

Stavkirke (Beiarn, Nórsko)

Stanzione Massimo - (†1656); taliansky barokový maliar, hlavne aktívny v *Neapole*; mal prezývku neapolský *Guido Reni*; bol jeden z najvýznamnejších maliarov *neapolskej školy* 17.st. pre svoje obrovské oltárne obrazy a fresky; samozrejme mal medzi študentmi veľa nasledovníkov a imitátorov; Stanzione a jeho rival J. de Ribera dominovali v maľbe scén Neapola; pravdepodobne bol žiakom Fabrizia Santafede a Battistelli Caracciola a potom obohatiL svoj štýl v Ríme, kde zostal od 1617 do 1630; v Ríme Stanzione smeroval k eklektizmu, inšpirovanému dielami *Michelangela Merisi da Caravaggio*, *Guido Reni*, *Artemisia Gentileschi*, *Annibale Carracci* a *Simon Vouet*; Stanzioneho štýl je bohatý na farby (pozri *kolorizmus*) a je preň typický idealizovaný *naturalizmus*; práve to malo veľký vplyv na iných miestnych umelcov, ako je napríklad Francesco Solimena; predpokladá sa, že zomrel na mor; pozri *neapolskí maliari*, *rímski maliari*, *talianski maliari barokoví*, *talianski maliari 17.st.*

https://it.wikipedia.org/wiki/Massimo_Stanzione

<https://www.google.sk/search?q=Massimo+Stanzione&espv=2&biw=1848&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=8RqhVaLtGoHcUPqLjcgN&ved=0CJQBEIke&dpr=1>

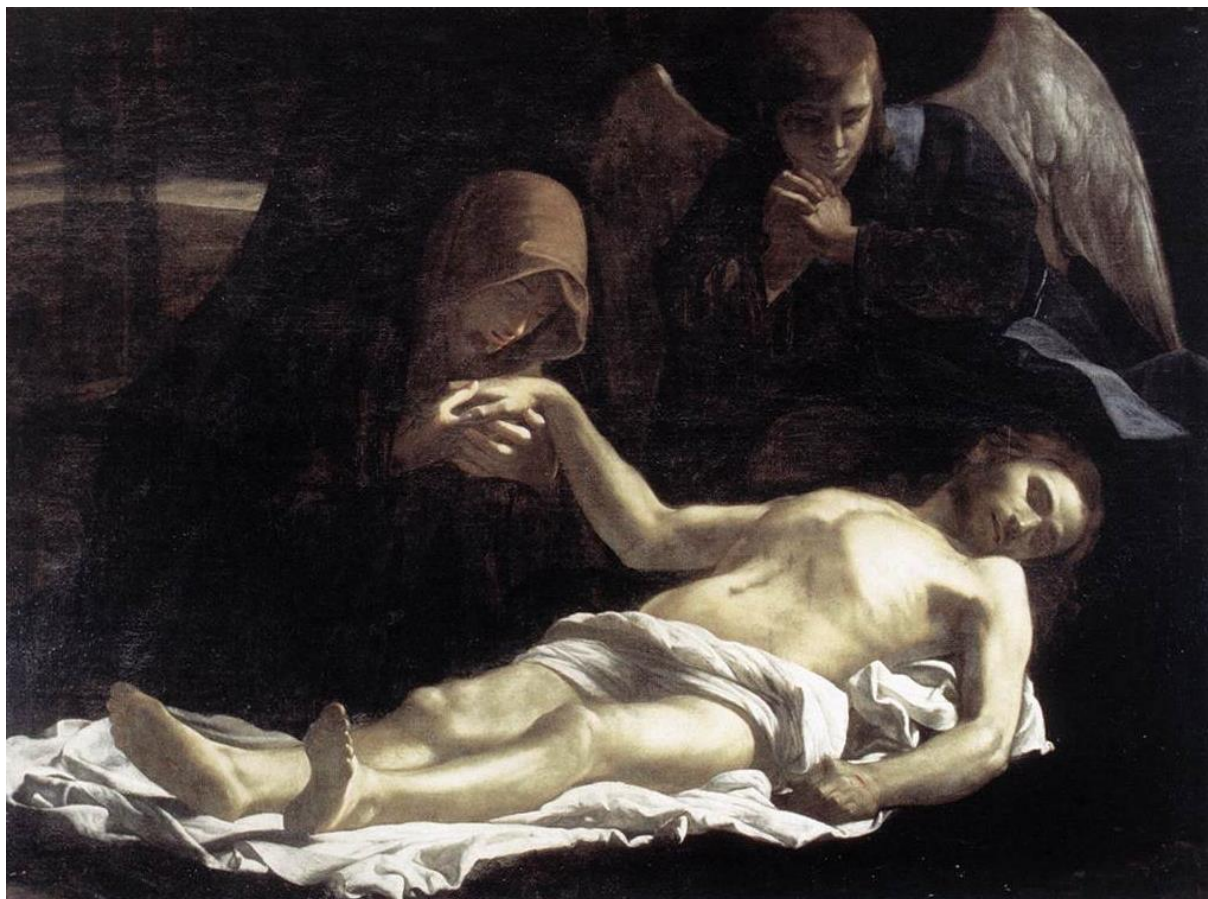
M. Stanzione: Zuzana a starší (1643)

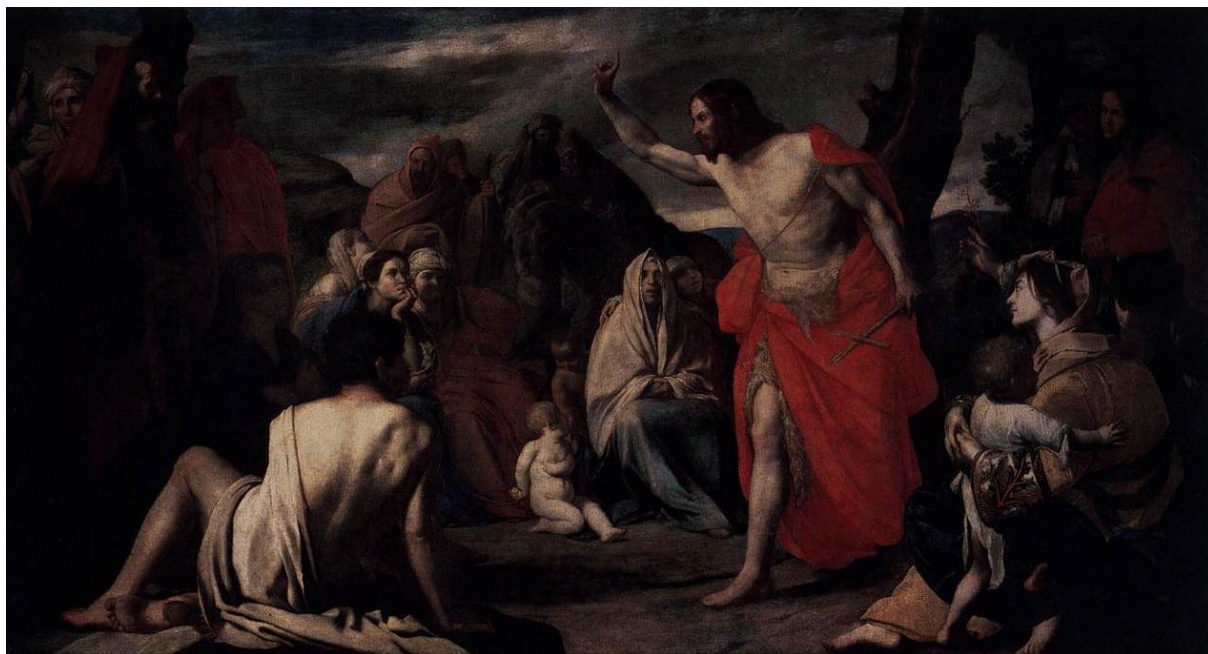
M. Stanzione: Judita s hlavou Holofernesa (1630-1635)

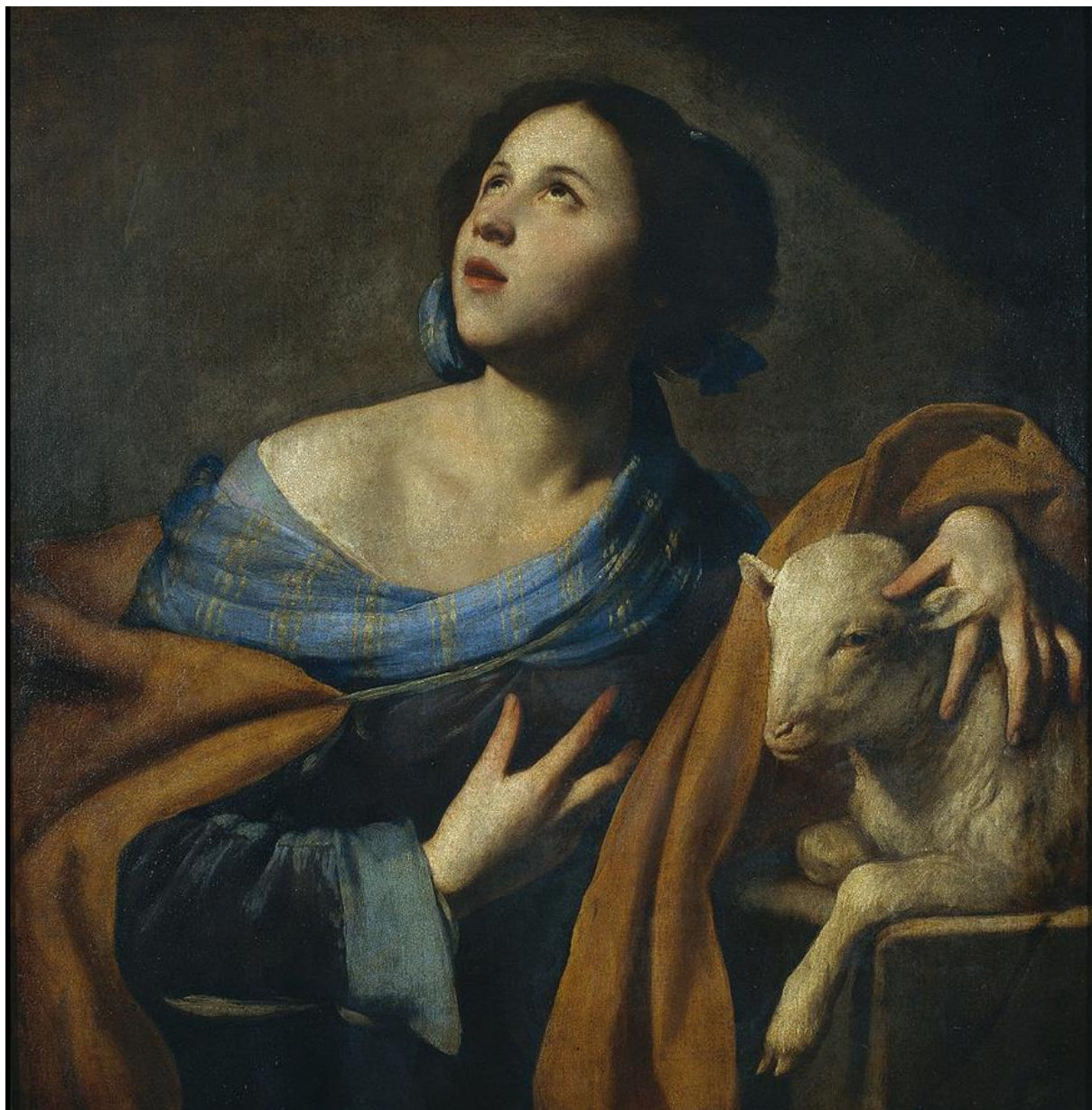
M. Stanzione: Sťatie Jána Krstiteľa (1634)

M. Stanzione: Pieta (1621-1625)

M. Stanzione: Kázeň Jána Krstiteľa (1634)

M. Stanzione: Sv. Anežka (1635-1640)